
Ordenes historie

ANMELDELSER

ERLEND HEM

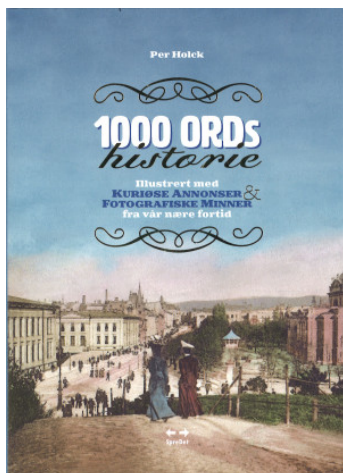
Tidsskriftet

Per Holck

1000 ords historie

535 s, ill. Oslo: SpreDet, 2017. Pris NOK 349

ISBN 978-82-93277-20-0

Per Holck, pensjonert professor i anatomi, har skrevet en bok om ordenes historie. Eller rettere sagt – han har valgt ut 1 000 av dem. Han skal ha arbeidet med utgivelsen i nærmere ti år, og den er blitt gjennomillustrert og lekker. Ifølge forlaget er det en gave til alle som er glad i ord. Målgruppen skulle altså være stor.

Foto: Anders Beer Wilse / Oslo Museum / Byhistorisk samling (CC BY-SA)

Holck har et omfattende forfatterskap bak seg. *Merkedager og gamle skikker* utkom ifølge forlaget i hele 15 opplag i årene 1993–2002. Denne nye boken er inndelt i 15 kapitler. Utvalget spenner vidt, fra firmanavn og merkevarer til kunst og kultur, mat og drikke, teknikk og vitenskap. I kapitlet om kropp og helse kan vi lese om blant annet adamseple, AD/HD, Feldenkrais-metoden, heksekudd, pokkenholt, skjorbuk, vitamin og yoga. Lengden på artiklene varierer mye. «Aspirin» omtales over en hel trykkside, mens «diagnose» får bare fire linjer.

En ting jeg lærte, var at mannen bak Dr. Greve's barnesepe var legen Mathias Greve (1832–1912). I *Norsk biografisk leksikon* står det at Greves viktigste gjerning var stillingen som direktør for det nye Rikshospitalet, som ble tatt i bruk samtidig med hans tiltredelse i 1883. Han kom til å være direktør der i nesten 30 år. Her står ingenting om såpen. Det er ikke alltid åpenbart hva man kommer til å bli husket for – hvis man i det hele tatt blir husket.

Forlaget har, ifølge hjemmesiden, jobbet med utgivelsen i to år og står for utvalget av «kuriøse annonser og nostalgiske bilder». Fotografiet som illustrerer artikkelen om ordet «kandidat» viser Marie Kjølsøth (1870–1923), en av Norges første kvinnelige leger (1), som står sammen med 11 mannlige kolleger. Bildet angis å være tatt ved Rikshospitalet 1898–99. Denne dateringen må være feil. Ved siden av Fødselsstiftelsens sterke mann, overlege Kristian Brandt (1859–1932), står Severin Petersen (1870–1955), som var reservelege i årene 1905–08. De øvrige på bildet var trolig avgangsstudenter i 1907. Norsk folkemuseum har anført at fotografiet stammer fra dette året, og det er etter alt å dømme riktig.

1000 ords historie er «overraskende nok innkjøpt av bokkjedene», skriver forlaget ærlig på sine hjemmesider. Det er blitt en praktutgivelse som mange vil ha glede av.

LITTERATUR

1. Mørck F, red. Norske kvinder: en oversigt over deres stilling og livsvilkaar i hundredeåret 1814–1914. Bd. 1. Kristiania: Berg & Høgh, 1914: 140.
<https://www.nb.no/nbsok/nb/7d9878aab4c1b160e6d2b26aba75aee6?index=4#161> (26.11.2017).

